Ročník XII. — Číslo 23. Kvasilov dne 12. června 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Hlas Volyně

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Říkadla národů.
Máš-li hodné děti, nepotřebuješ bohatství; máš-li zlé děti, nepotřebuješ je také.

Tak my vypadáme.

Na stránkách našeho tisku jsou často umístěny kritické články popisující současný stav naši menšiny. Dopisovatelé inž. Al. Knotek, Přítel, Jiří Rebl, Sirius a Sigma této otázce věnují náležitou pozornost. Ojedinělé články nám předvádí některé smutné episody z našeho života, tendence zas všech těch článků jest poukázaním na naše chyby, odstraniti je. Článků bylo napsána celá řada, psany jsou každý rok, již několik let. Redakce umisťuje takové články, majíce na zřeteli prospěch celku. Leta však mizejí v věčnosti a my, když pozorně se všimneme našeho života, musíme stvrditi, že nam ještě mnoho chybí a že žádné zlepšení není viděti Po letech práce v organisacích měli bychom rozhodně lépe vypadati. Nic podobného nepozorujeme, všude vidíme rostoucí úpadek, který trvá již několik let: počátek jeho připadá na rok 1935. Činnost všech našich význačných organisací není taková jakou bychom si oprávněně přáli. Zas činnost v spolcích v osadách jest ještě mnohem horší, skoro žádná; tyto pesimistické úvahy mají svůj neomylný podklad na stálém pozorování veřejnosti, ta současná naše skutečnost jest tak neutěšená, že každý opravdový člen naši menšiny musí se pozastavit nechtic nad tím a přemýšlet co jest příčinou toho všeho?

Příčin jest mnoho: naše neuvědomení, nechuť k práci ve spolcích, trestuhodná lhostejnost ke všemu svému, chyběj nám opravdové předáky a co nejhlavnější — celek je ke všemu až do krajnosti apatický. Náš celek vůbec na nic nereaguie, jeho všemohoucím ideálem jest hmotné postavení a víc nic. Že tomu všemu jest tak svědčí sama za sebe smutná karta z našeho života. Nic nezískáváme, naopak pomalu ztrácíme i to co jsme měli. A to k vůli tomu, že nemáme žádný předem stanovený plán činnosti organisací, vystupování a jednání všech našich organisací jest chabé, bez všeliiaké tvůrčí hlubší myšlenky. Naši předáci, kteří tak málo si zaslouží na to významné jméno, teď vůbec jakoby přestali existovati, oni nechtějí pracovati, nechce pracovati ta vrstva naši menšiny, která k tomu má nejlepší podmínky — zabezpečení materiální.

Naše učitelstvo také tak málo o sobě dává vědět, o jeho životě nic nevíme; pravda na stránkách H. V. o učitelstvu a výchově psali Šimůnek, — j. p. o. — a Sigma, ale to vše jest málo. Kde jsou články hlavní správy

(Pokračování na str. 3.)

Resoluce Vyboru zahraničních krajanů.

Výbor zahraničních krajanů dne, 3.III přijal tuto resoluci:

1. Výbor jménem krajanů ze všech zemí co nejvřeleji děkuje čs. veřejnosti za hluboký a účinný zájem o potřeby našich lidí v zahraničí, projevený při Masarykových dnech čs. zahraničí a zejména též velkým úspěchem sbírek na jubilejní fond, jež měly v celé republice netušený ohlas.

2. Doporučuje Čs. ústavu zahraničnímu, směrodatnému ke změně statutu Jubilejního fondu, tento statut změnit tak, aby jmění vázané bylo zvětšeno na úkor jmění základního. Zároveň Výbor vyslovuje přání, aby v kuratoriu Jubilejního fondu čs. zahraničí měl Výbor zahraničních krajanů tři zástupce místo dosavadních dvou.

3. Doporučuje vybudování zahraničního školství v Jugoslavii v Chorvatsku, v Polsku na Volyni a konečně v Rumunsku a studentských internátů v Rumunsku a Argentině. Zároveň je nutno pomýšleti na profesury československého jazyka na některých učitelských ústavech v Jugoslavii (pro Čechy i Slováky) a na Volyni. Zařízení kočovných učitelů v Jugoslavii, jež se osvědčuje, je třeba rozšířit tam i jinde. Zároveň děkuje spolku pro podporu čs. škol záhraničních „Komenský“ za jeho úspěšnou péči a za 10 mil onů korun, jež v čs. veřejnosti po dobu své činnosti sebral ve prospěch našeho zahraničního školství.

4. Výbor vzal s uspokojením na vědomost, že ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí usiluje o to, aby síť vzájemnostních úmluv o sociálním pojištění, zabezpečující vystěhovalcům jejich nároky, získané v cizině v sociálním pojištění, byla účelně doplněna — a to hlavně ve státech, kde máme četné vystěhovalce. Výbor upozorňuje na závažnost neutěšených sociálních podmínek života našich krajanů v některých zemích a doporučuje, aby zvláštní péče byla věnována navrátilcům v ciziny, zejména pokud jde o získání práce.

5. Výbor děkuje ústředním úřadům republiky v čele s ministerstvem zahraničních věcí za jejich mravní a hmotnou podporu prázdninových výprav naší mládeže z ciziny do Československa, rovněž pak Čs. Červenému kříži v Praze za jejich provádění s pomocí některých dobrovolnických organisací, jako na př. Domoviny zahraničních Čechoslováků, Sokola atd. Stejně oceňuje i úspěšnou činnost, kterou obdobně vykonává pro naši mládež v Rakousku „České srdce“ ve Vídni. Projevuje přání, aby výprav bylo ještě více a pro větší počet dětí. Zejména jest třeba, aby se do Československa dostal náš krajanský dorost do rodin, do praxe, do táborů, neboť od jeho pobytu ve staré vlasti můžeme si slibovati zvláštní zisk po stránce národní a kulturní. Žádá Čs. ústav zahraniční, aby proto věnoval organisaci prázdninových výprav bedlivou pozornost.

6. Výbor doporučuje, aby zvláštní zřetel byl věnován podpoře zahraničního tisku, zejména, aby vydavatelům krajanských časopisů byly poskytovány pravidelné podpory. Doporučuje, aby naši zahraniční novináři byli existenčně, sociálně a pensijně zajištění.

Doporučuje, aby ve Spoj. státech amer, byl vydáván obrázkový propagační měsíčník, anglicky psaný, hlavně pro naši mladou generaci, ale i pro informaci americké veřejnosti o Československu. Rovněž doporučuje, aby ústřední list československého zahraničí „Krajan“ vycházel jako týdeník a byl zdokonalen tak, aby se stal rodinným listem všech krajanů. Vybízí zejména spolky, aby k tomu spolupracovaly, list odebíraly a všude doporučovaly. Doporučuje též obnovení revue „Naše zahraničí“, jež by sledovala a podporovala vědecké studium našich krajanech.

„Krajan“, č. 11.

Osvětová hlídka.

Zdraví a zemědělství.

Lidé si všeobecně myslí, že mrkev je mrkev a že co do výživné hodnoty není jedna o nic horší než druhá. To je však omyl; mrkev třeba vypadá stejně jako jiná stejně chutná, přece jí může chybět právě ta část nerostných látek, kterou potřebuje náš organismus a která podle tvrzení vědy je v mrkvi obsažena. Pokusy v laboratořích bylo dokázáno, že ovoce, zelenina, obilí, vejce a dokonce i mléko a maso nejsou dnes již tím, čím byly ještě před několika generacemi.

Správně sestavena a výživná strava se dnes už neskládá z tolika a tolika kalorií nebo určitých vitaminů, nezáleží už na určitém podílu škrobu, bílkovin a uhlovodanů. Dnes víme, že mimo ně musí obsahovati ještě asi 20 druhů nerostných solí.

Je málo potěšitelné, když od našich vedoucích autorit slyšíme, že 99 procent amerického obyvatelstva trpí nedostatkem těchto minerálních látek a že nedostatek některé důležité minerální látky má za následek nemoc. Každé porušení rovnováhy, každý pozoruhodnější nedostatek tohoto nebo onoho prvku — ať ho naše tělo potřebuje sebe nepatrnější množství — způsobuje, že onemocníme, trpíme a zkracujeme si život.

Dr. Charles Northen, lékař z Alabamy, jenž nyní bydlí v Orlando (ve státě Floridě), dokázal pokud je známo, první, že většina lidských potravin je dnes chudá nerostnými látkami, a že pokud je obsahuje, je jejich poměr nevyrovnaný. Došel k závěru, že potravin, když se ve svém složení tak silně od sebe liší, nelze vážně užívati při léčení nemocí.

Aby našel příčiny nedostatku nerostných látek, provedl rozsáhlé zkoumání půdy. Výsledkem byl jeho požadavek, že chceme-li správně sestavit svou potravu, musíme začít od půdy. „Je třeba uvážiti“, praví Dr. Northen, „že nerostné látky jsou životně důležité pro látkovou výměnu a zdraví člověka a že žádná rostlina a žádný živočich nemohou přijmout nerostnou látku, která není obsažena v půdě, z níž se živí. Laik si neuvědomuje dosti jasně, že může býti značný rozdíl jak mezi potravinami, tak i mezi jednotlivými půdami; pro něj zůstávají zelenina, mléko nebo vejce stejné, ať pocházejí z jakéhokoliv pramene. Také země je pro něj jen zemí a myslí si, že přidáním trochy umělého hnojiva učinil dost, aby mu vyrostla dobrá zelenina a dobré ovoce. Ve skutečnosti se naše potraviny značně od sebe liší co do výživné hodnoty. Tak se na příklad může stát, že při chemickém rozboru najdeme u rostlin určité oblasti téže země v miliardě dílů 1100 dílů jodu a u rostlin pěstovaných v jiné oblasti jen 20. U technicky zpracovaného mléka byly zjištěny rozdíly v obsahu jodu i železa; některé druhy obsahovaly až 362 dílů jodu na milion, jiné méně a některé ni ; také obsah železa kolísal od nuly až do 127 dílu na milion.

Práce Dr. Northena vedly k překvapujícím výsledkům: Zdvojnásobil až zečtyřnásobil obsah nerostných solí v ovoci a zelenině. Zlepšil jakost mléka tím, že zvýšil obsah jodu a železa. Vypěstoval kuřata, jež snášela vejce bohatší na látky důležité pro život. Vědeckým obohacováním půdy se mu podařilo vypěstovati lepší sadbové brambory v Maine, lepší hrozny v Kalifornii, lepší pomeranče na Floridě a lepší polní sklizně v jiných státech. (Slovem „lepší“ rozumíme nejenom větší výživnou hodnotu, nýbrž i lepší jakost a větší množství.)

Dnes se už všeobecně uznává, že k normální výživě je třeba nejméně 16 nerostných látek, kromě několika dalších, obsažených v našich tělech v malých množstvích, jejichž fysiologickou úlohu se doposud nepodařilo přesně zjistit. Z nezbytných jsou snad nejdůležitější vápník, fosfor a železo.

Vápník je důležitý regulátor nervů. Vykonává důležitý vliv na tvoření buněk všech živých organismu a reguluje činnost nervů. Určuje stažitelnost svalů a rytmický puls srdce. Dr. Sherman z Kolumbijské university tvrdí, že dobrých 50 procent amerického obyvatelstva dostává příliš málo vápníku. Nedávno se objevil v časopise „Journal of American Medical Association“ článek, v němž se tvrdí, že ze 4.000 pacientů v Newyorské nemocnici jen dva netrpěli nedostatkem vápníku.

Co znamená takový nedostatek? Jaký má vliv na zdraví? Následkem jeho může vzniknout tolik chorobných stavů a skutečných onemocnění, že je skoro nemožné vypočítati je všechny. V jejich seznamu jsou také křivice deformace kostí, špatné zuby, nervové poruchy, snadná únava malá odolnost

Besídka.

VI. Brouček.

Veliká oběť.

(Děj ze života našich lidí.)

(Dokončení.)

Stará Jahůdková chytila se za hlavu. „Ta hanba, ta ostuda! Kam jen dal ten chlapec rozum“.

— „Taky nevím. Není přec žádné pometlo a statek, — na každý prst by jich deset dostal... A já pak mám čekat na věno, zdraví si užívat...“

„O děti, děti; je pravda, jak lidé říkají; malé po sukni a velké po srdci šlapou“, zaběduvala panimáma. „Co teď?“

„Co teď? — Vyhnat ji, či chcete čekat až bude pozdě?

„Máš pravdu a to taky ihned udělám: Honzíku!“ — zavolala panimáma na hocha jenž právě přihnal dobytek s pastvy. „Honzíku doběhni na ohradu, ať Žofka jde sem, ale hned, rozumíš! — Já ji dám, potvoře, dělat si zálusk na hocha a statek!“ — dodala k dceři Božence.

Za malou chvíli Žofinka vstoupila jaksi nesměle do světnice.

„Tak pojď, ty símě čertovo!“ — obořila se na ni Jahůdková nevrle.

— „Co chcete ode mne?“

Co chci? Však dobře víš, ale to ti povídám, že z toho mraku nebude dešť; Francka nedostaneš a statek taky ne.“

„Ježíši!“ — zaupěla dívka a musela se opřít, aby neklesla.

„Nerouhej se ty nehodná! Ba jo, to vím přijít o takové terno... Pěkně sis to naštemovala; to za to, že jsem tě vytrhla z bídy, na lepší bydlo připravila.“

„Hospodyně!“

„Ech, kuš, tady je tvoje komedie dohrána, můžeš jít, rozumíš?“

„Panimámo, přísahám, že jsem se o lásku Františkovu nepřičinila nikterak a na statek váš nemyslila jsem docela“ — bránila se Žofinka plačky.

— „Povídej! — mě bulíka na nos nepověsíš a raděj koukej ať jsi co nejdříve z domu; peníze za službu vyplatím ti třeba hned...“

Plamen opovržení vyšlehl z očí děvčete. „Nestojím o vaše peníze, jsem zdravé a mladé děvče jiné si dovedu vydělat, ale vy za ně štěstí nekoupíte! Měli jsme se s Františkem rádi, moc rádi a třeba to nemůže být, my na sebe nezapomeneme nikdy. Nechte si svoje peníze, statek, je-li vám milejší než štěstí a spokojenost vlastního dítěte.“ —

„Mlčíš, ty ještěrko!“ — zasyčely obě ženštiny a div že se na Žofinku nevrhly.

Tato vrávorajíc odešla do svého přístěnku, kde teprv oddala se zoufalému pláči. Krásný ten květ její lásky, ač dosud tak mlád, hluboko zapustil kořeny do čistého srdce dívčiny a teď, kdy jej tak bezcitně zlá ruka od tamtud vyrvala, to srdce ubohé krvácelo. Pochován navždy ten krásný sen mládí, pohádka ta krásná nikdy už nevrátí se zpět...

Bolestné to bylo loučení s drahými místy, kde poprve v životě rozkvetl jí máj. Listeček bezový utrhla si na památku z keře, kde poprve líbal ji drahý. Na kopci u křížku ještě se ohlédla v místa, kde zanechávala své srdce a snad i štěstí... Kam půjde? — Nedovedla si představit. Oči zalité měla slzami, v hlavě to hučelo a srdce, to zdálo se že pukne každé chvíle.

* * *

Mladý Jahůdka dooral brázdu a vyhodiv pluh hotovil se znovu jej zasadit do ušlapané zemi úhoru, když pojednou překvapen zahlédl známou

proti jiným chorobám a poruchy v chování, jako například nepolepšitelnost, hádavost, neschopnost přizpůsobit se atd.

Zde je nad jiné jasný příklad: Půda v okolí jistého města amerického středního západu je chudá vápníkem. 300 dětí tohoto města bylo podrobeno lékařské prohlídce. Zjistilo se, že skoro 90 procent jich mělo špatné zuby a 69 procent jich trpělo nosními a krčními chorobami, zduřením žlaz, zvětšením nebo onemocněním mandlí. Více než jedna třetina jich měla zesláblý zrak, trpěla chudokrevností a měla kulatá záda a křivé nohy.

(Dokončení příště.)

Tak my vypadáme.

(Pokračování ze str. 1.)

Sdružení? Také víme, že letos Ústředí ČMŠ. umístilo provolání s prosbou zaslati popis všech spolků v osadě a jejich činnost. Ten materiál byl určen do kalendáře Vol. Čechů. Tu práci především měli vykonati pp. učitelé, však v mnohých, ba v příliš mnohých střediscích to nebylo vykonáno, ten díl kalendáře se statistikou bude neúplný.

Také vedoucí činovníci našeho sokolstva nedávají o sobě ani znát; tak málo projevují činnost v tu dobu, kdy jejich pomoc jest tak nutná a důležitá. Však jednoty také nesou část viny. Svého času na jedné schůzi bylo schváleno, že každá jednota bude pravidelně zasílati roční jistý peněžitý příspěvek na běžné výdeje. A kolik jednot to učinilo? Propagace sokolstva na Volyni v poslední dva roky jest nanejvýš slabá, ani jedná zdařilá akademie nebyla využitá k šíření té myšlenky, letos ani včas nebyly rozdány všem jednotám diplomy. O vzdělavateli sokolsk. nic nevíme jeho, články nebývají umísťovány.

To slavné naše hasičstvo, nejstarší naši organisace, v některých osadách i do dnes jediná, jak projevuje svou činnost?

Nijak. Naopak zapomínají se pěkné staré zvyky: návštěvy bližších sborů v okolí. Cvičení hnedle se nikdy nekonají, schůze také příliš málo a přece každý spolek při dobré vůli mnoho může vykonati pro zvelebení svého okolí.

Dle došlých zpráv chystá se sjezd mládeže na dubensku Zase se pozoruje v mnohých kolech mládeže úplná ignorace předsednictva, mnoho kol vůbec nepomýšlí na zúčastnění se ve svém hlavním podníku, proto je slušná obava, že ten sjezd mládeže, naši budoucnosti, nevypadne náležitě, ačkoliv po kritických článcích ze „Zornice“ měl by míti lepší průběh než první v Chomoutech.

(Dokončení příště.)

Oznámení.

Do Rovna a okolí.

Odbor ČMŠ a Sokol v Rovně pořádají v neděli 20. června 1937. (první den zelených svátků) výlet do lesa v Tynném. Sraz na rohu Dubenské ulice v 9. hod. ráno. Doprava autobusová . Bufet na místě. V případě nepohody výlet se nekoná.

O hojnou návštěvu prosí

zábavní výbor.

Kronika.

Návštěva P. Presidenta R. P. v Rumunsku.

Dne 6. června P. President R. P. prof. Ignacy Mościcki odjel na návštěvu do Rumunska v doprovodu min. zahr. J. Becka a suity.

V Bukurešti na nádraží uvítal Pana Presidenta král Karol, korunní princ Michal, členové vlády a státní hodnostáři. Za hodinu po příjezdu se konala vojenská přehlídka, které se zúčastnilo okolo 30 tisíc vojska.

Večer se konala slavnostní večeře na zámku, při které byly proneseny přípitky.

Dne 8.VI. návštívil P. President bukurešťský stadion, kde byly předvedeny mládeží tělocvičná čísla. Večer po slavnostním koncertě v zámku konala se recepce, při které P. President měl porady s vynikajícími rumunskými státníky.

Odpoledne dne 9.VI. P. President odjel do Sinaje, kde vykonal návštěvu u královny matky Marie.

Dne 10. opustil P. President Rumunsko. V kraji, cestou uspořádalo občanstvo P. Presidentovi ovace. Zvláště srdečné uvítaní pripravila P. Presidentovi Varšava.

Rumunský tisk vítá P. Presidenta

---

postavu. Ano, byla to ona, Žofínka, děvče milené, přicházejíc sem stezkou ode vsi, nesla si pod paží uzlík.

„Pro Boha děvče, co se stalo?“ — zvolal v předtuše čehosi hrozného . . .

„Stalo se, hochu, stalo se už jak jsem předvídala. Panimáma ví už všechno a vidíš, vyhnaly mne.“

„Tebe vyhnaly, bez mého vědomí, což tady už ničím nejsem?“

„Uklidni se Františku, nejde to jinak. Ty musíš mít bohatou nevěstu, peníze a já . . .“

„Ona tedy, Božka? — A já se mám pro to obětovat, pro její štěstí, blahobyt?“

„Musí to být, snad nám tak bylo souzeno. Rozejdeme se; nejde jinak; já nikdy bych nedopustila, abyš se k vůli mně s matkou pohněval . . . A kdybys pak někdy, až bída, nedostatek dolehli by v naši domácnost, ty třeba nevědomky, slovem si postesknl, věř mě hrozně by to bolelo . . .“

„Ty tedy chceš odejít?“

„Musím, přec vidíš že mne vyhnaly. Rozejdeme se, zapomeneš a až jinou najdeš, snad lepší, dokonalejší než jsem já, ty opět budeš šťasten . . .“ Žofínka stěží už přemahala slzy žalu, jež vší silou dralv se jí do očí. I Františkovi hrdlo se žalem stahovalo. Měl to děvče něžné, v jehož očích skvěla se obloha nebes, rád tolik rád, a teď, kdy ji strácel navždy, cítil jak je mu drahou.

„Žofínko, děvče mé dobré, zlaté, neodcházej mi! Ty jsi mé štěstí, blaho vše; pro tebe zřeknu se statku, přátel a půjdu s tebou, třeba na konec světa.“ — volal hlasem podlomeným, svíraje dívku v náručí. Nebránila se Hlavínku kučeravou skrývala na prsech hochových, kde bylo tak dobře, blaze . . . Život však volal, osud jim jinak určil . . . Ruce mu ovinula kolem šíje a líbajíc dlouze — naposled, mluvila mezi vzlykotem.

„Nejde to, nesmí to být! Bůh by nám požehnání svého nedal, kdyby tě matka želela . . . Buď sbohem, hochu můj! — Vzpomínej na mne — na lásku, já na tě nezapomenu nikdy. Štěstí přeji tobě v životě, kéž ti sám Pán Bůh požehná!“ — —

Poslední vroucí obětí, poslední lásky polibek a pak už přemahajíc sama sebe, lehce vyvinula se mu z obětí . . .

I hnědé tahouny popleskala po lesklé šíji a němá zvířata jako by věděla, že od nich odchází duše dobrá, smutně se dívaly na ní. Ba, náruční dokonce, zhluboka si povzdechl.

Františk ji vyprovázel cestičkou k lesu. Zvolna kráčejíce pospolu, mlčeli oba — však mluvit už nemohli. Lásky ten kvítek něžný ušlapán, udeptán lidskými názory, předsudky — a srdce to ubohé zlomeno, ubito návždy . . .

* * *

Minula leta.

Čás, který nejlépe hojí rány duše, vlévaje do srdce rozbolavělého balzám útěchy a zapomenutí, utišil též hlubokou bolest Franckou. Ačkoliv na Žofínku nikdy nedovedl zapomenout, po nějakém čase podvolil se matčínému nalehání a oženil se. Bohatá nevěsta při nesla na statek slušné věno, tak že Františk lehce mohl splatit, ba, zbylo mu ještě tolik, že novou chalupu s kamene sobě vystavěl. Anínka Zavadilová nebyla špatným děvčetem; útlá rusovláska, nějak až nápadně ubledlá, pracovitá, mírná a přívětivá byla sto štěstí rodinné vytvořit . . . Jahůdkovům nebylo však toho souzeno. Sotve po tříletém manželství mladá panimáma se roznemohla a po roce vleklé choroby, zrádné tuberkulosy složili ji do hrobu . . . Bolestná byla to pro Francka rána. Uvykl své ženě — měl ji snad už rád; ctil, vážil si jí spíše a tu opět osiřel se dvěmi malými dětmi. Tenkrát, když Anínku kladly do

v obsáhlých článcích, které jsou věnovány smyslu a účelu polsko-rumunského spolku.

Král Karol oplatí návštěvu P. Presidentu ještě koncem tohoto měsíce. U této příležitosti jak oznamuje rumunský tisk bude rumunský král Karol jmenován čestným velitelem jednoho z polských pluků.

Výstava „Práce a kultura vesnice" v Liskově.

Dne 8. června p. premijer gen. Sławoj-Składkowsky v zastoupení P. Presidenta R. P. zahájil výstavu „Práce a kultura vesnice" v Liskově. Výstava potrvá od 8. června do 4. července.

Liskov, který ještě před 40letý byl zastrčenou vesnicí, vzdálený 30 km od ž. dráhy, dnes dík obětové práci kněze pralata Blizińského a občanů, kteří pochopili význam a možnosti družstevnictví, je vzornou vsí.

Liskov má rolnicko-obchodní družstvo, které vlastní mlýn, cihelnu, betoniarnu, mlékárnu, pekárnu a jatky. Kromě toho ve vesnici je celá řada jiných institucí.

Na výstavě největší místo uděleno je rolnictvu. Továrny umělých hnojiv, kromě pavilonu mají zde pokusné pole, hodně jsou zastoupený továrny hospodářských strojů. Též včelařstvo a zahradnictví je zde zastoupeno.

Výpravy na výstavu do Liskova pořádá Svaz rolnických Kol. Kdo by chtěl uvíděti nové moderní způsoby hospodáření ať se přihlásí u své rolnické organisace.

Spisovatel Kornel Makuszyński zvolen do polské Literární Akademie.

Na místo nedávno odstoupivšího akademika Vincence Rzymanowského byl v posledním zasedání polské Literární akademie zvolen novým členem tohoto ústavu známý spisovatel Kornel Makuszynski. Nový akademik je literárně činný již od r. 1907 a oslavuje právě letos třicáté výročí své spisovatelské práce. Kromě toho je Makuszynski znán jako divadelní kritik a essayista. Před válkou byl divadelním kritikem lvovského „Słowa Polského", nyní je stálým feuilletonistou „Kurjera Warszawského". V r. 1926 byla Makuszynskému přiznána státní literární cena. Makuszynskému je nyní 53 roků.

hrobu, stará Jahůdková poprve uznala že jejímu Františkovi stala se snad křivda . . .

Však ani Boženče nepřinesla Francková oběť štěstí. Muž její nachladiv se kdesi, těžce se roznemohl a po krátké nemoci zemřel. Mladá vdova hospodařic se svým Pepíčkem, synkem sotva škole odrostlým na statku po muži, na vdavky vůbec už nepomyšlejíc.

Tak míjela léta přinášející s sebou stále něco nového. Klidné české dědinky na Volyni pobouřeny byly pojednou poplašnou zvěstí. — Válka, krvavá bestie vypukla tam kdesi na jihu a než bys se nadál už zavřelo to tady Nejlepší, nejhešči hoši z vesnice odcházeli na vojnu a mezi nimy též Boženčin jedináček. Vejrovka osamocená a nevědouc si rady, odstěhovala se k bratru Františkovi, jenž zatím už také matku pochoval. A když po válce Pepíček domů se nevrátil, zahynul tam kdesi v bojích u „Zborova", Božonka zustala na rodném statku, vedouc bratrovu domácnost. Tak žijí teď pospolu v místech, kde ponejprv rozkvet jím máj, ve vzpomínkách trávíce podzim života . . .

Valná schůze akce „Našim na Volyni,".

Dne 9. května konalo se v Domově čs. zahraniční mládeže v Praze III. valné shromáždění Akce „Našim na Volyni" a Krajanské péče o zahraničí, spolu s Kuratoriem „Domova čs. zahraniční mládeže". „Akci" podařilo se za tři roky práce získat přes $^1/_4$ milionu Kč na krajanskou péči. Vedle misijní a kulturní katolické a národní práce v Polsku a ve státech balkánských vydržuje „Akce" „Domov čs. zahraniční mládeže", kde za půl roku trvání vykazuje pozoruhodné úspěchy.

Generál Mola zahynul.

Francův generál Mola, vůdce severní armády, dostal se na biskajské frontě se svým letadlem při výzvědném letu do husté mlhy. Letadlo se zřítilo. Generál Emilio Mola jest mrtev. S ním zahynuli jeho pobočník, dva důstojníci generálního štábu a dva piloti.

Anarchistické nepokoje v Barceloně.

Podle soukromých zpráv z Barcelony došlo tam 4. t. m. v časných ranních hodinách k několika přepadením hlídek gardové policia anarchisty. Po jedné hodině přepadlo více mužů v uniformách nedávno rozpuštěné anarchistické kontrolní patroly hlídku gardistů. Jeden gardista byl jimi zabit, ostatní zraněni Útočníci měli dva raněné. O půl 3. hodině ranní byla podobně přepadena jiná hlídka gardistů. Při tom byli čtyři mrtví, a to dva gardisté a dva anarchisté a na obou stranách více raněných. Za svítání zadrželá policie podezřelý nákladní automobil a nalezla v něm 270 pušek. Náklad doprovázelo pět mužů, kteří byli ve spojení s útočníky nočních přepadení.

Podle zpráv ze Salamanky bude míti smrt generála Moly vliv na celou politickou organisaci Francovy vlády. Generál Mola byl vyhlédnut kromě své funkce vojenské také na významný politický úřad. Měl státi v čele vlády, která měla býti ustavena po dobytí Bilbaa. Generál napsal také veliké dílo 500 stranách o nacionalistickém hnutí ve Španělsku, které patří k jednomu z nejzajímavějších dokladů o počátcích španělské revoluce.

Stávka v americkém ocelářském průmyslu na mrtvém bodě.

Stávka v ocelářském průmyslu, které se účastní nejméně 150.000 dělníků, ve státech Illinois, Indiana, Ohio, Pennsylvanie, uvázla, jak se zdá, na mrtvém bodě. Stávka probíhá v ovzduší nervosity. V jižních předměstích Chicaga hlídky stávkujících jsou rozmístěny kolem všech závodů společnosti „Republic Steel", ve kterých pracuje asi 2.000 dělníků. Budovy jsou střeženy několika sty policistů a ozbrojených stráží. Továrny společnosti „Innland Steel" a „Youngstown", „Sheed ube Company" jsou úplně uzavřeny a práce v nich je přerušena. Lze souditi, že vítězství bude otázkou vytrvalosti. Továrny, postižené stávkou, měly právě velké objednávky a soudí se proto, že ředitelství budou pravděpodobně platiti značné pokuty za nedodržení dodací lhůty.

Roosevelt má stále potíže s Nejvyšším soudem.

Zdá se, že nové stanovisko presidenta Roosevelta k návrhu reformy Nejvyššího soudu nepře vědčí jeho protivníky. Dohoda prý není možná. Podle zprávy z úředních pramenů president Roosevelt by prý přistoupil na to, aby počet soudců Nejvyššího soudu byl snížen na 11 místo 15. Ani tento ústupek však neuspokojuje vůdce oposice, kteří prohlašují, že nemohou připustiti, aby Nejvyšší soud byl obsazen novými soudci, protože předpokládají, že toto opatření by presidentovi umožnilo činiti na Nejvyšší soud svůj nátlak. Zdá se že boj před kongresem potrvá po celé léto.

20. let bitvy u Zborova.

Podle informace některých pražských listů, pořádá Československá dopravní kancelář „Čedok", zájezd k mohyle padlých legionářů u Zberova v měsíci červenci t. r

Vzpomínám na podobný zájezd v r. 1927. Tento zájezd mi připomíná několik podobizen z oslav původem od B. Gregory z Kupičova. Tohoto zájezdu, konaného na paměť 10. letého boje u Zborova a svěcení mohyly padlých legionářů, se zúčastnila z Volyně velmi početná výprava volyňských Čechů: starodružiníků a hostů. Vzpomínám na vypravování některých účastníků výpravy z Volkova a Moldavy I. Jaké nádšení a jaká radost panovala při setkání se kamarádů — legionářů. Letošní zborovské slavnosti dávají nám možnost uskutečniti druhou podobnou výpravu k zborovské mohyle. Stojí to za uvážení!

Slavná v dějinách Československého vojska bitva u Zborova byla 2. července 1917.

Úřední zpráva ruského Hlavního štábu o této bitvě praví: Československá střelecká brigáda zavládla silně opevněnými nepřátelskými posicemi

na vsích západně a jihozápadně od Zborova. Vojska protrhli tři linie nepřátelských zákopů.

Československá brigada vzalala do zajetí 62 důstojníků, okolo 4 tisíc můžů, 15 děl a mnoho kulometů. Soudobý spisovatel Rudolf Medek praví v básni „Zborov“:

Hřmí děla — a nevlídná lidská země
viděla zázrak. Boj ztichl.
Na p li, kde zlatá žatva zraje,
ohnivé vičí máky květou do krvava.
Boj ztichl a naši zvítězili.
Večer se sklání. Ohně hoří,
nad ležením prapory vlají.
Na poli zlatá žatva zraje,
tam leží padlí, rány v hlavě,
tam lež Podmol, Strnad i Plšek...
Všichni se usmívají!
Na zborovských pláních,
na hoře nad Cecovou
jsou mohyly bratří.

Vl. Šimůnek.

Různé zprávy.

Nové ustanovení o zahraničních pasech v Polsku.

Ministerstvo vnitra se rozhodlo pro liberálnější používání dosavadních velmi přísných ustanovení o výdeji pasů pro cesty do ciziny. Pasová omezení nemají býti od nynějška upl'atňována vůči osobám, které za cíl své zamýšlené cesty udaly Rakousko, Bulharsko, Československo, Francii (ustanovení týkající se Francie zůstává v platnosti jen do 30. října t. r.), Finsko, Jugoslavii, Lotyšsko, Rumunsko, Švédsko (zde se tato výhoda týká jen př me cesty po moři) a konečně Maďarsko. Tyto státy se podle nařízení ministerstva vnitra dělí na dvě skupiny. V první skupině jsou státy, do kterých lze cestovati bez zvláštních valutových omezení: Rakousko, Československo, Finsko, Lotyšsko a Švédsko. Druhou skupinu tvoří: Bulharsko, Francie, Jugoslavie, Rumunsko a Maďarsko, kam lze platební prostředky vyvážeti jen ve formě turistických šeků, ale nikoli v efektivní polské valutě. Pasové poplatky do zmíněných zemí jsou snižovány tak, že základem pro jejich výpočet je 16 denní a při cestě po moři 21 denní termín platnosti pasu, za který nutno zaplatit 40 zlotých. Měsiční pas při cestě do těchto zemí stojí 80 zlotých. Jenom při cestě do Rumunska zůstává v platnosti poplatek 40 zlotých i při měsiční platnosti pasu.

Papoušek, který změnil jídelní lístek a pták, který snáší vejce větší, nek je sám.

Na Novém Zélandě žije 234 druhů ptáků, z nichž je 209 domácích, ostatní byli sem dovezeni. Z domácích je 76 druhů novozéland. papoušků, tedy 36 proc. Bez ptáků nebylo by na Novém Zélandě bushe, neboť Atkinson zjistil, že ptáci roznášejí semena 65 proc. lesních rostlin a všech stromů, kromě kauri a buků. Na Novém Zélandě žijí ptáci, neschopní létat. Tito ptáci, mohli se tu udržeti dlouho, protože tam není čtvernohých šelem a podnebi je zde m rně. Jsou to: kivi, veka, zemní papoušek kakapo a notornis, který prý žije ještě v nepřístupných houštinách na jihozápadě Jižního ostrova. Patří sem i předhistorická obrovská husa a moa, jehož prý zahubila doba ledová a ostatní dodělali maorští lovci. — Pták huia je opravdu zajímavý: samec má zobec krátký, mírně zakřivený, samice dvakrát tak dlouhý. Samec vybírá hmyz z kůry, samice z dutin stromů. Jedinečný pták je také koliha; má zobák zahnutý na pravou stranu, což jí umožňuje hledat potravu pod kamenem, který obíhá z leva na pravo. — Papoušek kea, mňoukající jako kočka, změnil způsob výživy — vždycky se prý živil bobulemi a hmyzem a nyní napadá ovce a živí se jejich masem. Je proto trýzni farmářům. — Kuaka přilétá na Nový Zéland až z tunder asijských, kde též hnízdi. Konečně o kivi se říká, že „snáší vejce větší, než je sám“. Můžeme prohlásit jeho vejce za největší na světě vzhledem k velikosti ptáka.

Mateřské srdce paní Trocké a — ruských žen.

V Plocku vycházející list „Głos prawdy“ oznamuje, že paní Trocká vydala provolání k ženám celého světa s prosbou, aby podnikly kroky na záchranu jejího syna, jež zůstal ve Svazu sovětů a byl zatčen. Polský list k tomu praví, že bolest matčina srdce a její strach o syna je pochopitelná, pokračuje však těmito slovy: „S obdivem hledíme na božskou spravedlnost, jež nyní dává ženě Trockého prožívat pocit, jejž v Rusku musily prožít statisíce matek, když Trocký ještě patřil mezi držitele sovětské moci. Tehdy jsme nikdy neslyšeli, že by paní Trocká se přimlouvala u svého muže, aby některé ze zoufalých matek byl vrá-

oknu a tiskna dlaně k čelu, chvíli přemýšlel.

„Učiním, jak si přejete,“ pravil, náhle se otočiv. „Ale dříve než odejdu, musím vám říci, že nestrpím, abyste Miladě něco domlouvali. Je nevinna a považujete-li její lásku za vinu, provinil jsem se já, protože na mé domlouvání se ona ke své naklonnosti ke mně přiznala.“

„Je potrestána dosti duševními mukami, kdož by jí bolest množil,“ pravil zahradník pohnutě.

„Děkuji vám za váš slib a zde před strýcem vás žádám za dovolení, aby, až udeří vhodná hodina, dovolil jste, abych si ji směl vzíti za ženu.“

„Takový slib je těžko dávati. Nevím, co se do té doby stane, jak si ona nebo pan baron všechno rozmyslí. Je-li to souzeno, staň se. Ale mysliti si na to nebudu ani já, ani ona. Oba se musíme živiti, pracovati a práce krásy nedodá, na podobné myšlenky času nezbude.“

„Nepopuzujte mě přece, vždyť nechci nic jiného od vás, než abyste Miladu k jinému sňatku nenutil.“

„To mohu slíbit s lehkým srdcem. Žádné dítě jsem nikdy nenutil k něčemu co by znamenalo nespokojenost celého života. Teď již jsem hotov, není-li pravda?“

nepřišel a o ruku Milady nepožádal. Chtěl jsem to udělati dnes, ale zatím Nina paní hraběnku popudila a způsobila nepříjemné nedorozumění. Přijdu za chvíli a řeknu vám ostatní.“

„Snad toho nebude ani zapotřebí,“ řekl zahradník zvolna. „Hned jak se mi dcera pochlubila, očekával jsem, že na moji hlavu se sesype hněv. Dcera jest nerozumná, zavinila tohle neštěstí a ponese je s námi. Ona sama uznává, že se pro pana barona nehodí a kdyby mi to byl pan baron dříve řekl, byl bych všemu předešel. Ať každý zůstane, v čem se narodil. Ještě jednou prosím hraběcí milost o vysvědčení.“

Artura polilo horko. Zahradník jevil málo radosti nad štěstím dceřiným a třeba že to slovy neprojevil, přece jen bylo znáti, že se na Artura mrzí. Ale nevybuchl. Vnitřní hlas mu pravil, že opravdu chybil, že již měl hned včera sám jíti k rodičům Miladiným pověděti, na čem se domluvili.

„O vysvědčení nemějte starosti, napíší vám po zásluze, že jsem byl s vámi spokojen a že vás nerad ztrácím. Také napíši, že jste odešel na vlastní žádost.“

„To snad by ani nemusilo býti,“ pravil zamyšleně. „Ale protože je v tom mé dítě, přijmu i to od hraběcí milosti.“

cen syn, odsouzený k smrti. Nyní pyká za necitelnost, již tehdy projevovala k slzám nešťastných ruských matek.“ — Plně souhlasíme! Kde byla paní Trocká, když v sovětských žalářích za nejhorších podmínek higienických a stravovacích očekávalo řadu měsíců svůj osud několik desítek českých lidí. Věst. sdr. Č. a Sl.

Hospodářský zpravodaj.

Příprava bordeauxské jíchy (měďnatovápenné) proti peronospoře.

Modrou skalici roztlučeme na prášek, rozpustíme v malém množství horké vody, nebo v sáčku zavěsíme na noc do kádě s vodou. K přípravě jednoprocentní jíchy béřeme 1 kg modré skalice ($^3/_4$ proc. = $^3/_4$ kg modré skalice) a 1 kg páleného vápna ($^3/_4$ proc. = $^3/_4$ kg páleného vápna). V jedné kádi doplníme pak roztok skalice vodou na 50 litrů, v kádi druhé připravíme si z páleného vápna 50 litrů vápenného mléka. Obě tekutiny po vychladnutí, za stálého míchání, současně sléváme tenkým proudem do nádoby třetí, nebo — máme-li pouze dvě nádoby, roztok modré skalice vléváme do vápenného mléka, nikdy naopak. Připravená jícha snadno sedá, musí míti po zamíchání krásně blankytnou barvu (stříkačky musí býti opatřeny míchadly). Jíchu zkoušíme lakmusovým papírkem, červený papírek, do zamíchané jíchy ponořený, musí zmodrat, zůstane-li červený nebo fialový, musíme ještě přidati vápna (vápenného mléka), až papírek zmodrá. Pro větší přilnavost přidává se k hotové jíše trocha melasy, nebo $^1/_4$ proc. klihové galerty. Přidávati i jiné tekutiny (jako proti mšicím atd. k současnému hubení jiných škůdců se k bordeauxské jíše nedoporučuje, snižuje se tím účinnost bordeauxské jíchy a nedosahje plného účinku přidaného prostředku.

Velkou výhodou při přípravě bordeaukské jíchy jest okolnost, že můžeme pomocí hydrátu vapenného si přípravu zjednodušiti, dáváme-li místo vápna 60 dkg hydrátu vápenného (při přípravě 1 proc. jíchy). Není pak nutno zkoušeti lakmusovým papírem kyselost nebo alkalitu jíchy, ale doporučuje se přes to.

Připravme si jen tolik jíchy, kolik ten den vystříkáme. Připravenou jíchu lze uchovávati jen 24 hodin, jinak se zkazí. Odděleně můžeme obě tekutiny, skládající jíchu, uchovávati po delší dobu.

Postřik první $^3/_4$—1 proc. dějž se po přiorání až do konce června. Druhý postřik, je-li nutný, před květem, není-li nutný, po odkvětu. Třetí postřik při hlávkování a případný čtvrtý postřik do hlávek na vyspělé hlávky. Vyšší koncentrace jíchy než 1,5 proc. je škodlivá, vyšší než 1 proc. většinou zbytečná.

206.

„Kam se chcete stěhovat?“ ptal se Artur prudce. „Odstěhujte se do Ředhoře, dám svému zahradníkovi výslužné a vy nastoupíte jeho místo.“

Po těchto slovech jako by se přiohnutá záda zahradníkova vyrovnala. Přímo a bez bázně zadíval se do tváře Arturovy.

„Děkuji uctivě, já si chleba najdu jinde,“ povídal skoro drsně. „Moje dcera sice chybila, ale není potřebí, aby hanbou vykupovavala živobytí.“

„Kdo si přeje její hanby?“ zvolal Artur popuzeně. „Je snad hanbou, že se máme rádi a že se chceme vzíti? Nejsem snad vám dosti dobrým ženichem? Můžete mi něco vytknouti?“

„Bůh chraň, abych něco panu baronovi vyčítal,“ potřásl smutně hlavou. „Já vím, že krev není voda a že mladým lidem se nedají oči zavázat. Ale rozum má při všem býti. Co by z takového manželství pošlo? Milada se nehodí pro pana barona, a naopak. Kdyby byl pan baron s tím nedělal tajemství, byl bych mu to rozmluvil. Teď je již pozdě, proto však, abych byl bez starostí o místo a šel s dcerou do Ředhoře, toho nikdy neudělám. Pan baron zapomene a dá Bůh, že to nerozumné děvče také.“

„Nerozčilujte mě svými výklady,“ zabouřil Artur. „Povídám vám, že kdyby se celý svět proti mně spikl, Miladu si vezmu. A ona si vezme mě. Budete-li jí bránit, počkáme, až bude plnoletá.“

207.

Zahradník se pozorně na Artura podíval a potom sklopiv hlavu, chvíli mlčel.

„Bude, jak Pán Bůh dá,“ řekl potom resignovaně. „Jen o to bych pana barona, když již se o tom všem hovoří, prosil, aby aspoň půl roku děvče neznepokojoval. V té době se ukáže, bylo-li to souzeno, či nic. Snad sejde s očí, sejde s mysli a děvče snáze zapomene. Já jdu z Červené nerad, ačkoliv vidím, že to musí býti. Neproklínám proto nikoho, musilo to tak býti. Jen teď, než se někde uchytím, měl bych rád v rodině pokoj. Potom ať již se děje cokoliv.“

„Zahradník mluví správně a ty, Arture, měj povážení,“ domlouval hrabě, který se zájmem celou rozmluvu poslouchal. „Také jsem ti doporučoval, abys měl strpení.“

„Strpení a strpení a nic jiného neslyším,“ zasykl, potlačuje hněv. „To je laciná rada a lehko se uděluje. Kterak mám však žíti u vědomí, že mému štěstí se vzpírají ti, kteří mi mé štěstí nenahradí?“

„Ale také nevezmou,“ prohodil zahradník polohlasně.

Nastalo chvíli ticho. Artur otočil se k

Do české rodiny česká kniha.

Kdo nečte, ten hloupne.

Mnoho zábavných, poučných, lidových a dobrodružných českých knih levně rozprodají

J. V. REJZEK
Moskovština
p-ta Mlynów
pow. Dubno

J. V. MOJDL
Chomouty
p-ta Warkowicze
pow. Dubno

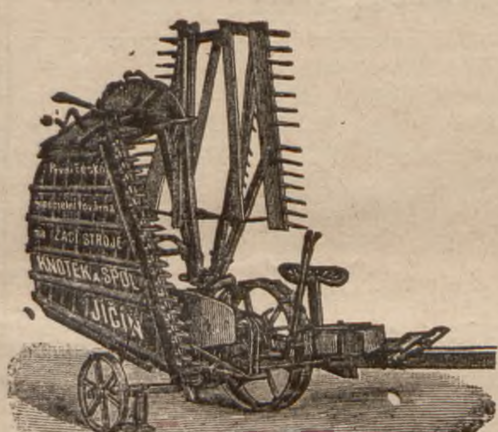
Knihy si také můžete vybrati podle svého vkusu a potřeby ze seznamů všech nakladatelství, které vám vždy rádi předložíme k nahlédnutí.

Napište nám, kdy nás navštívíte.

Čtěte romány Boh. Zahradníka-Brodského o životě a lásce venkovského českého lidu a krásné básně volyňského hocha **OD SRDCE K SRDCI**, které napsal J. V. Rejzek.
Dobrá kniha je váš nejlepší přítel.

III

NEPŘEHLÉDNĚTE!!

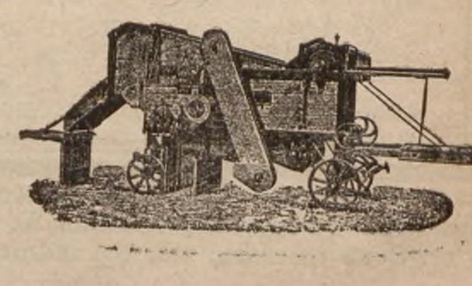
Velmi důležité pro ty, kteří si přejí míti dobrý český stroj za velmi nízkou — likvidační cenu.

Následkem likvidace skladu—vyprodáváme!!

Prima české stroje

úplně nové, rovněž i zánovní vyprodáváme pokud zásoby stačí za KAŽDOU PŘIJATELNOU CENU.

Rudolf JOZEF a Spol.,

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Kościelna č. 7. (vedle Kasy Skarbowej)

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně" spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. $^{1}/_{12}$ zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.